

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

S[e]c[undu]m est sacrilegiu[m] locale.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

De Ber. de sacrilegio locali

nā tenebat. Quidā heretic⁹ q̄ famā sc̄i-
tarū b̄ti Francisci audierat: accessit ad eum
volēs p̄ eum sibi p̄p̄m allicere: ⁊ dixit ei.
Quid est exhibēda reuerētia dicit̄ v̄l fa-
ctis hui⁹? q̄ ꝑubinā teneret. Attendēs igit̄
vir sc̄i⁹ hereticū maliciā corā parochiāis
venit ad sacerdotē illū ⁊ flectēs genua an-
tū ait. Si tales sunt man⁹ hui⁹ vt iste ait
nescio. Et si etiā tales essent sc̄io q̄ nō p̄nt
inquinare p̄tatem ⁊ efficaciam d̄noꝝ sacroꝝ.
S; q; ꝑ man⁹ istas mltā b̄ficiā d̄i ⁊ cha-
rismata p̄lo dei fluūt istas oculos ob re-
uerentiā eoꝝ q̄ misit ⁊ cur⁹ auctoritate ea
misit. et sic cōfusi sunt heretici.

Tertio propter honorem
penalitari. Solēt em̄ grauit̄ puniri q̄
reuerentiā faciūt p̄sonis deo sacratis. Unde
Nūc. xvj. Di q̄ volebāt irruere in aaron ⁊
moysen igne succēsi sunt q̄tuor milia hoīz.
Et. iij. Re. j. Ignis celest̄ deuorauit du-
os q̄nq̄genarios q̄ venerāt ad capiendū
beliā. Un ⁊ ab eccl̄a p̄ excoīcatōis s̄niam
puniri illi q̄ violētiā faciūt p̄sonis sacris
Nā. xiiij. q. iij. c. Siquē suadere. de Innoc.
q̄ q̄ in clericū v̄l mōachū man⁹ iniecerit vi-
olētis: anathemat̄ vinclo inodaf. Et inf-
altas s̄nias q̄s singul̄anis p̄fert i die cene:
hāc inouat. ⁊ nō p̄t absolui nisi a sumo p̄-
sifice vel ei⁹ mādato: nisi in casib⁹ exēptis

Secundū est sacrilegiū locale. De
reuerētia habēda loc⁹ deo sacratis
et de irreuerētia cauēda supra dixi-
mus ser. de dedicaōe. vide ibi. Ad h̄ aut̄
sacrilegiū detestādū: narrat Greg. turon.
i gest̄ Frācoꝝ li. iij. c. xiiij. Eū theodorice⁹
rex frācoꝝ misisset ꝑ aluornos exercitum:
eū p̄larent terrā fract⁹ ser⁹ intrauerūt ba-
silicā b̄ti Iuliani martyꝝ ⁊ extrahere nitē-
tes res ibidē depositas a p̄cipib⁹. q̄ mox a
diabolo arrepti p̄p̄ij se morib⁹ lacerabāt
clamētes. Cur nos martyꝝ sc̄e sic crucias?
H; etiā exēptū. ij. Sach. iij. de heliodoro
flagellato. Itē etiā aliq̄n p̄mittit d̄s lo-
ca ip̄a sacra puniri ex eo q̄ ab impijs p̄ba-
nant: q; vici mltā inhonestā in eis fuit. sic
p̄ mala q̄ fiebāt in tēplo d̄ni (vt creditur)
sustinuit q̄ a nabuzardan cōcremaret. iij.
Reg. xxv. et ab antiocho spoliaret. j. ma-
cab. j. Est aut̄ aduertēdū q̄ domū dei ꝑ
tres legit̄ p̄phanatā. s. ꝑ hieroboā: nabu-

zardā: ⁊ antiochum. ꝑ q̄s nobis tria vicia
designant q̄t̄: tota p̄phanat ⁊ stamiat sp̄-
ritual eccl̄ia dei. q̄ em̄ facta sunt ⁊ fuit do-
mo dei material/ signat ea que sūt in do-
mo spirituali.

Primo igitur prophana
ta est dom⁹ dei ꝑ hieroboā. Ille em̄ sic le-
git. iij. Reg. xij. duos vitulos fecit ponēs
vnu in dan: ⁊ aliū in bethel q̄ d̄i dom⁹ dei.
et hoc p̄t avariciā: ne sc̄i regnū ad roboā
rediret. Per hoc q̄ significatur q̄ avaricia
clericōꝝ mltū ꝑtaminat eccl̄iaz dei. Hiere.
vj. A minore vsq; ad maiore oēs avaricie
studēt. Hēru. Quē dabis mihi de vicijs
ro platoꝝ q̄ nō magis inuigilet subditiū
euacuādis maris p̄p̄s q̄ extripād̄s vicijs
hec ille. Vituli q̄ sunt nepotuli q̄s in bet-
hel. i. domo dei ponunt.

Secundo per nabuzardā q̄
sicut legit. iij. Reg. xxy. domū dei cōbū-
sit. Nabuzardan p̄nceps coꝝꝝ significat il-
los q̄ gula ⁊ luxurie dediti sunt: q̄ de vicijs
suo deū fecerūt. Phil. iij. Quoz de v̄-
ter. Qualit̄ aut̄ de eoꝝ veter̄ picat/ ostē-
dit Hugo de sc̄o vicijs. in suo claustrali di.
Solēt d̄is tēpla ꝑstrui: altaria erigim̄
stri ad seruēdū ordinar: imolari pecudes:
thura ꝑcremari deo. si q̄ dē v̄tri tēpluz est
coq̄na: altare mēsa: ministri coqui. imolare
pecudes carnes coctē: fumus incensōrum
odor abozum.

Tertio per antiochū. sicut
legit. j. macha. j. Antioch⁹ q̄ppe sup̄bissī-
mus fuit ⁊ ambitiosus. Per hoc q̄ signifi-
cat q̄ sup̄bia ⁊ ambitio q̄ viger in cleric⁹ q̄
nō p̄desse appetūt: sed p̄esse/ mltū eccl̄iam
dei ꝑtaminat. de q̄ꝝ sup̄bia de Ber. Ho-
norati sc̄dūt de bonis d̄ni q̄ d̄no honozes
nō deserūt. hec ille. In mlt̄s vicijs eccl̄iasti-
cis v̄ri tāta regit sup̄bia vt ⁊ ip̄m h̄rū dei
dignē clericale: nō timētes istri gere sc̄tās
eccl̄ie ꝑstitutōes. Un Innoc. tertio i ꝑci-
lio generali. et h; extra d̄ vita ⁊ ho. cler. c.
clerici. Clerici officia v̄l cōmercia secl̄aria
nō exerceāt: maxie inhonestā: mimis: iocub-
laro: ib; ⁊ bistrionib⁹ n̄ intēdāt: ⁊ tabnas
p̄ilus euitēt/ nisi forte eā necessitat⁹ in itib⁹
nere ꝑstituti: ad aleas ⁊ taxillos nō ludāt
nec h̄mōi ludis intersint: coronā ⁊ tōlurā

habeat congruentē: clausa deferat desup i/
dumēta nīa breuitate vl' hō gitudine non
norāda: pānis rubēis aut viridibz necnō
manicis aut solularibz p'sticijs: frenis: sel
lis: pectoralibz: calcaribz deaurat' aut ali/
am supfluitatē gerētibz nī vranf. **Hec ille.**
Frē ex cōsilio agathēnsi. di. xxiij. c. clerici.
Clerici q' comā nutriūt: ab archidiacono
etiāsi noluerint inuiti detōdeant. vestimen
ta etiā vl' calciamēta eis nisi q' religionem
deceat hōe nī liceat. **Frē in eadē dist. h. reg.**
12. c. si q's. Si q's ex cleric' comā relaxauerit
anathema sit. **Et h' etiā ponit extra d. vi.**
z ho. cler. Et sup illd c. dicit doctores q'
cleric' sic laxās capillos peccat mortaliter.
Frē in eadē dist. auicius papa. c. phibere.
Prohibete frēs pynuerias regionū v' ap
ecclias vt cleric' iuxta aplm comā non nu/
triāt: s; desup caput i modū sphere radāt.
Unde d'r apls. j. Cor. xj. Vt si comam
nutriat i g'mina ē illi. mlier p'o si comā nu/
triat gl'ia ē illi. **Frē. xxiij. di. c. nō licet.** d'r
q' cleric' debēt recedere tōso capite z paren
tibz auribz **Et fm doctores iur. Capilloz**
rasura z corona fit eis in signū q' se de soz
te dñi. Vltimā d'r m'gr in. iij. sen. di. xxiij.
q' corona sig'culū est q' sig'nt in prē soz: mī
misterij diuini. Corona regale dec' sig'nt. et
seruire deo regnare ē. Vñ mīstri ecclie re/
ges esse debēt vt se z alios regāt. q'bz Pe/
tr' ait. Vos est' gen' electi: regale sacer/
dotiū. Summitas capitez desup nudat: vt
eorz mēs ad deū libera mōstret q' reuelata
facie gl'iam d'i p'ceptet. Summitas em capi/
tis ē eminētia mēt'. denudatio capitez ē re
uelatio mēt'. Cleric' e' s' seceroz dei non
ignar' eē debet. Tōdent ēt capilli vsqz ad
reuelationē sensuū z aurū: vt vicia i corde
et ope pullulātia doceant p'cidenda: ne ad
audiendū z intelligendū p'biū dei p'pedi/
ant: p' q' suato redde' i excels' corona **Hec**
m'gr vbi s'. Frē fm Bon. sup. iij. sen. dist.
xxij. signaculū corone i cleric' fit ad disti
ctiōnē z eruditōez. Ad distinctiōem q'dē.
Clerici em ordiant' ad aliqd nobile officiū
ad qd nō ordiant' ali' **Idō in supiori pre**
spoz fit sig'culū ad sig'ndū officiū nobilita
tis ad qd pari sūt. Frē tōsura isertoz cū tō
sura supiori circare sig'urā facit in capilla/
tura: z illa appellari solet corona q' sig'nt eos
parari ad regale sacerdotiū. Idō signaculū

regale rectissime cōpetit eis ad distinctiōez
Cōpetit etiā nihilomin' ad eruditōez. **Et**
h' q' in tal' signaculū collaritōe ē supfluitat'
amotio: sumitaz capitez denudatio: z figu
re orbicularis imp'fio. In p'mo instrunt
cleric' qd fit vitādū: qm supfluitas zerrēni
tas: fm illd. j. Tim. vl. Hīres alimēta z
q'bz tegamur: his p'reti sūt. Vñ z in hoc
sig'nt q' debēt esse succiat' libos mēt'. In se
cūdo instrunt cleric' qd fit desiderādū et
tenedū. Et h' est bonū supnū. vt fm aplm
Phil. ij. Nra puerfatio sit in cel'. In ter/
tio instrunt q'bz sit pueniēdū. Figura em
orbicular' est simplicissima: capacissima z
pylerrima. In q' sig'nt q' simplices esse dnt
in mēte. Vñ sap. j. In simplicitate cordis
quid illū dilatati i affectiōe. ij. cor. v. Os
nrm patet ad vos q' corinthj: cor nrm di/
latatū ē. Et puleri puerfatiōe. q' z fessio
z pulcritudo in zpectu ei'. z h' p' mūdiciā
fm illd p'. Ambulās in via imaculata: h'c
mibi mīstrabat. h'c Bon' **Hec sup'dicta d**
bitu: honestate: z corona clericali inciden
talit' dixim'. Et q'bz ad p'ns cōcludim' q'
nō nisi ex mag' supbia z iobediētia atqz cō
tēptu. puenire videt' q' tam l'ti inf' eccliafi
cos viros in pl'bz eoz q' dicta s't deficiunt.
Et p'e mag' supbia. Lupiūt em grad' ecclie
stacticos ascēdere: z tñ bitū z sig'culū q' ta
lē gradū deceat ferre dedign'. Lupiūt ipi
regere ecclias z ipi pus z mag' rebelles s't
ecclie: qz ei' scitis ordinatōis manifeste p'
dicūt. Vñ patz q' multipl' supbia z vani
tas p'ramiat eccliam. Et dicit' igit' app'et
quō p'cipue p' tria vicia polluit z p'ramiat
ecclia dei q' sig'nt p' tres sacrilegos p'noia/
tos q' p'phanauerūt domū dei.
Primo est sacrilegiū reale qd eom/
mittit in rē sacra. i. sacrata: vel sa/
cris loc' p'p'ionis: aut officijs d'pou
tata: vt ex inuasioe: captiōe: detentōe: aut
defraudatiōe rez loc' sacz vl' p'p'ionis p'ri/
uentiū. Hoc aut p'ctm cauedū esse atqz de
testādū: apparet p'apue p' tria
Primo p'pter ipi' rei scititudinem
Secdo p'pter tal' vici' ingratitudinem
Tertio p'pter diuini iudicij rectitudinem
Primo propter ipius rei
scititudinē. qz ē res deo aut ecclie dicata. id
q' capit eā aut detinet iniuste: sacrileg' d'r.